Cauza civilă nr. 2-24044663-12-2-23042024-1 (2-5653/24)

**HOTĂRÂRE**
**În numele Legii**

12 decembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru),
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Russu Natalia
Grefier Poiată Valeria

în sediul instanței, în ședință de judecată publică, în procedură contencioasă, examinând cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de către ***** în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată,

**c o n s t a t ă:**

**Argumentele participanților la proces.**

1. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul instanței la data de 22 aprilie 2024, sub nr. 05-3/2- 17290, reclamanta ***** a chemat în instanța de judecată pârâtul *****, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reclamanta învederează că, s-a căsătorit cu pârâtul *****, eveniment înregistrat și trecut în registrul actelor civile sub nr. 600, la 15 iulie 2022 de către SSC Botanica, mun. Chișinău. Invocă că, din căsătoria comună, s-au născut copiii minori: ***** născut la ***** și *****, născută la *****. Relevă că, viața împreună cu pârâtul a eșuat. Indică că, în perioada de căsătorie, în relațiile familiare s-a creat o atmosferă apăsătoare, de neînțelegere, certuri permanente. Invocă că, a fost nevoită să inițieze un proces de judecată. Susține că, la moment cu pârâtul se află în relații de conflict, fiind emisă și ordonanță de protecție. Indică că, incompatibilitatea caracterelor și viziunilor contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în contextul atmosferei create a adus-o la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei respective. Susține că, deja de o perioadă de timp, este maltratată, nu este în relații prin care s-ar putea ajunge la vreun numitor comun. În continuare face trimitere la prevederile art. 2 alin. (3) din Codul familiei. Indică că, în această situație, conviețuirea și păstrarea familiei în continuare sunt

imposibile, este inoportun menținerea familiei, eșuând toate căile de împăcare, fapt pentru care și se solicită instanței de judecată desfacerea căsătoriei încheiată cu pârâtul *****. Consideră că respectiva căsătorie poate fi desfăcută fără acordarea unui termen de conciliere. Menționează că, din căsătoria cu pârâtul, s-au născut copiii minori: ***** născut la ***** și *****, născută la *****. Invocă că, părinții sunt responsabili în mod exclusiv de grija și educația copiilor, de menționat că relația părinte-copil stă la baza dezvoltării acestuia ca individ. Susține că, interesul superior al copilului, în general, este legat de posibilitatea de a putea accesa cvasinelimitat pe ambii părinți pentru a putea dezvolta relații echilibrate și armonioase cu aceștia. Menționează că, în cauza *Costriere c. României* din 13.10.2009, Curtea Europeană a reținut că, pentru un părinte și copilul său, a fi împreună reprezintă un element esențial al vieții de familie, chiar dacă relația dintre părinți a încetat. Solicită stabilirea domiciliul copiilor minori: ***** născut la ***** și *****, născută la *****, cu aceasta și se obligă să respecte toate drepturile pârâtului *****, să nu împiedice în relația acestuia cu copiii minori, oferindu-i toate condițiile de a participa în mod efectiv la creșterea și dezvoltarea copiilor minori, dacă acestea nu vor fi în detrimentul copiilor minori și nu le vor cauza suferințe. În continuare face trimitere la prevederile art. 63 din Codul familiei. Relevă că, în atare circumstanțe, este rezonabil stabilirea domiciliului copiilor minori: ***** născut la ***** și *****, născută la *****, cu ea. Menționează că, odată cu desfacerea căsătoriei părinților, copilul nu trebuie să sufere prin schimbarea activităților, alimentației, îmbrăcămintei, etc., care sunt strâns legate de contribuția materială a părinților. La fel, citează prevederile art. 74, art. 75 și art. 76 din Codul familiei. Menționează că, în atare circumstanțe, se impune necesitatea de a încasa din contul lui ***** în beneficiul său a pensiei de întreținere a copiilor minori: ***** născut la ***** și *****, născută la *****, în mărime de 4000 lei/lunar/pentru fiecare copil, or prețurile la absolut tot- sânt în permanentă creștere, precum și inflația, ceea ce scade din puterea de cumpărare a valutei naționale. Indică că, necesitățile unui copil sânt în raport de proporționalitate directă cu sumele ce se investesc lunar întru asigurarea unei dezvoltări corecte și necesare pentru crearea unei personalități ii dependentă, dar nu dependente de sărăcie și lipsuri. Invocă că, în corespundere cu art.2 al Legii nr. 152 din 05.07.2012 cu privire la minimul de existență, minim de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului. Relevă că, potrivit art. 3 al aceleiași legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii. Susține că, mărimea minimului de existență pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună. Menționează că, minimul de existență nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea acestuia: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc. activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului, însă un copil are nevoie și are

dreptul să beneficieze de o creștere în condiții care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin, iar condițiile se asigură de către părinți. Indică că, pe de altă parte stabilirea pensiei pentru întreținerea copilului minor, reieșind din minimul de existență, vine în contradicție cu Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, potrivit căreia, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților. Relevă că, aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Consideră că, instanța de judecată, urmează să se călăuzească de principiul interesului superior al copilului, ținând cont de faptul că, răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil, ținând cont de faptul că, părinții au îndatorirea de a crește copilul în condiții care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin. Relevă că, în corespundere cu art. 3 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala. Invocă că, potrivit art. 18 alin. (1) din Convenție, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii, principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Susține că, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Menționează că, aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Susține că principiul interesului superior al copilului, reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, iar implementarea lui este obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o. Conchide că, din aceste considerente, datele oferite de Biroul Național de Statistică nu urmează a fi luate în considerație și nici utilizate de către instanța de judecată la adoptarea unei hotărâri la caz.

3. *În drept*, reclamanta a fundamentat cererea de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor de la art. art. 2, 35, 37- 38, 63, 57, 74 și art. 76 din Codul familiei și art. 5, 7, 8, 9, 12 și art.166-168 din Codul de procedură civilă și a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate cu *****, stabilirea domiciliului copiilor minori ***** născut la ***** și *****, născută la *****, cu mama *****, încasarea din contul pârâtului ***** a pensiei de întreținere a copiilor minori ***** născut la ***** și *****, născută la *****, în mărime de 4000, 00 lei/lunar/pentru fiecare copil și încasarea din contul pârâtului ***** a cheltuielilor legate de judecarea cauzei.
4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 aprilie 2024, s-a acceptat în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată înaintată de către ***** în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud-Est și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, cu

privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

5. ***La 14 mai 2024, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău sediul Centru,*** a depus avizul cu privire la condițiile de trai ale***** și a copiilor *****și *****, prin care s-a stabilit că, ***** la moment se află în concediul de maternitate cu cei doi copii, indemnizația lunară pentru creșterea copiilor fiind de 17500 lei, iar din spusele acesteia, este angajată la agenția de asigurări ”ASTERRA GRUP”. La fel, s-a stabilit că cetățeanul ***** activează în calitate de administrator la ”METAL COMPLEX RAPID” S.R.L. și are un venit oficial lunar de 5000 lei. S-a mai stabilit că la domiciliul cet. ***** sunt create condiții necesare pentru creșterea și îngrijirea copiilor minori. Totodată, au solicitat examinarea cauzei în lipsă. (f.d. 27-30).
6. ***La data de 25 septembrie 2024, în cadrul ședinței de judecată, pârâtul *****, prin intermediul reprezentantului, avocatul Cecalenco Denis,*** a depus referință la cererea de chemare în judecată. (f.d. 33-35)
7. Întru dezvoltarea criticilor din referință, pârâtul a invocat că, recunoaște cererea de chemare în judecată parțial și anume în partea ce ține de desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori ***** a.n. ***** și *****a.n. ***** cu mama, *****. Atrage atenția că cele relatate în cerere de chemare în judecată nu corespund adevărului, și decizia de a desface căsătoria aparține numai reclamantei, iar acesta în situația creată nu vede posibilitatea păstrării familiei. Invocă că, ce ține de solicitarea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori ***** a.n. ***** și *****a.n. *****, o recunoaște parțial. Indică că, niciodată nu a refuzat să întrețină copii săi. Relevă că, și fără careva hotărâre a instanței de judecată acesta în fiecare lună participă la întreținerea copiilor. Atrage atenția instanței că conform al. 1 art. 58 Codul Familiei al RM *„Părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.”* Mai mult ca atât, conform Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 15.04.2013 *„Se atenționează că, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor ține cont și de dispozițiile art. 58 al. 1 și art. 74 al. 1 Codul Familiei, care expres prevăd că părinții au dreptul și obligații egale față de copii...”* același conținut au și art. 18 din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15.12.1994 și al. 1 art. 18 a Convenției internațională din 20 noiembrie1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie1993. Relevă că, conform datelor statisticii pe semestrul 4 pentru anul 2023-2024 (alte date pe saitul oficial nu sânt) coșul minim de existența este 2886,8 lei. Susține că, reieșind din normele legale citate, fiecare din părinți trebuie să contribuie la întreținerea copilului în

mărime de 1443, 00 lei. Susține că, nu refuză să întrețină copiii lui, dar luând în considerație obligațiile egale a părinților, și faptul că alimentele au devenit într-un fel obiectul șantajului și presiunii din partea reclamantei, ca și veniturile sale în mărime de 5800 lei, solicită să fie încasată pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 1500, 00 lei pentru fiecare copil minor. Atrage atenția instanței că mai are la întreținere un copil minor din prima căsătorie, *****, a.n. 01 aprilie 2013. Indică că, nici un fapt indicat în cerere de chemare în judecată nu a fost probat în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă.

8. *În ședința de judecată,* reclamanta ***** a solicitat admiterea acțiunii pe motivele de fapt și de drept indicate în aceasta. Suplimentar a menționat că solicită desfacerea căsătoriei, deoarece în familie au fost certuri, a fost aplicată violența, iar ***** a fost anunțat despre acest fapt. A indicat că numai dorește să trăiască în asemenea mod. A comunicat că ***** nu contribuie la întreținerea copiilor și de aceia solicită încasarea pensiei de întreținere.
9. *În ședința de judecată,* reprezentantul reclamantei, avocatul Dorin Podlisnic, a susținut cererea de chemare în judecată înaintată și a solicitat admiterea acesteia. Suplimentar a menționat că reclamanta locuiește împreună cu pârâtul, iar pe perioada căsătoriei, au fost mai multe adresări către organele de poliție privind aplicarea violenței, mai mult au fost emise și ordonanțe de protecție în legătură cu comportamentul violent al pârâtului, astfel că este imposibil de păstrat căsătoria în continuare și viața în comun cu pârâtul la fel nu este posibil de continuat. A indicat că solicită ca domiciliul copiilor minori să fie stabilit cu mama, deoarece ea dispune de toate condițiile necesare pentru întreținerea acestora, cu atât mai mult că careva impedimente nu sunt. A invocat că, referitor la încasarea pensiei de întreținere nu a prezentat datele Biroului Național de Statistic, deoarece aceste date prezintă minimul de existență, adică nu sunt prezentate date cu privire la sumele ce ar permite un trai decent, dar de un nivel minim, care practic este sub limita sărăciei și acestea nu pot fi luate în considerație, reieșind din realitățile economice cu care se confruntă țara. A menționat că s-a solicitat încasarea pensiei în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri ale pârâtului, iar 1/3 din 5800, 00 lei, ar fi undeva 1800, 00 lei. A indicat că această sumă nu poate fi admisibilă nici pentru întreținerea unui copil, dar nu și pentru doi. A conchis că solicită stabilirea pensiei în mărime fixă de 4000, 00 lei pentru fiecare copil.
10. *În ședința de judecată,* pârâtul ***** a menționat că susține parțial cererea de chemare în judecată. A explicat că este de acord cu desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama. A specificat că mai are la întreținere un copil minor, din altă căsătorie, pentru care la fel achită pensia alimentară. A invocat că pensia de întreținere a copiilor minori urmează să fie stabilită în sumă de 1500, 00 lei, însă pe lângă această sumă, va mai contribui financiar la întreținerea copiilor. A mai comunicat că la întreținerea copiilor mai participă și buneii și nanii.
11. *În ședința de judecată,* reprezentantul pârâtului, avocatul Cecalenco Denis, a solicitat admiterea parțială a acțiunii. A susținut că clientul său este de acord cu desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama. A

menționat că clientul său participă la întreținerea copiilor minori și consideră că suma de 1500, 00 lei pentru fiecare copil, este una rezonabilă.

12. *În ședința de judecată,* reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Rîșcani, nu s-a prezentat, a solicitat examinarea cauzei în lipsă și, în temeiul art. 206 alin. (1) Cod procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

***Aprecierea instanței de judecată.***

13. Analizând motivele acțiunii înaintate, criticile formulate în referință, examinând probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și prevederile legale ce guvernează speța, în raport cu considerentele ce vor fi redate în continuare, acțiunea înaintată de ***** în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată, se admite parțial.
14. Potrivit art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă ”*Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*” .
15. Din textul art.130 alin. alin. (1), (2), (3) Cod procedură civilă, rezultă că ”*Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*.”
16. În temeiul art.239 Cod de procedură civilă, ”*Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată*.”
17. Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) din același Cod, ”*La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*”, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) din același articol, ”*Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant și în numele legii*.
18. În ședință de judecată s-a stabilit că, la data de***** ***** și ***** au înregistrat căsătoria, trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr.600 din 15 iulie 2022 la SSC Botanica.
19. Conform art. 2 alin. (3) din Codul familiei, ”*relaţiile familiale sânt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimţită între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi*

*material, fidelitate conjugală, prioritate a educației copiilor în familie, manifestare a grijii pentru întreținerea, educația și apărarea drepturilor și intereselor membrilor minorii și ale celor inapți de muncă ai familiei, soluționare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieții familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relațiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor și intereselor legitime ale membrilor familiei".*

20. Conform art. 37 alin. (3) din Codul familiei, "*Instanța judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că conviețuirea soților și păstrarea familiei în continuare sânt imposibile".*
21. La caz, instanța de judecată a stabilit că principiile care stau la baza unei familii de fapt nu sunt prezente în căsătoria înregistrată, deoarece în familie s-a creat o atmosferă apăsătoare, cu neînțelegeri și certuri, fiind incompatibile caracterele și viziunile asupra modului de conviețuire ale soților.
22. Prin referința depusă, cât și în cadrul ședinței de judecată, pârâtul a susținut și a solicitat admiterea pretenției cu privire la desfacerea căsătoriei, având în vedere că aceasta este decizia reclamantei, iar în aceste condiții familia nu mai poate fi păstrată.
23. Prin urmare, instanța de judecată va admite pretenția cu privire la desfacerea căsătoriei, ca întemeiată.
24. În speță, s-a constatat că reclamanta ***** și pârâtul ***** au doi copii minori: ***** născut la ***** și *****, născută la *****. (f.d.11, 12)
25. S-a mai reținut că, ***** mai are un copil minor la întreținere, ***** născută la 01 aprilie 2013, din prima căsătorie.(f.d.37)
26. Se reține că, prin cererea de chemare în judecată, reclamanta ***** a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama.
27. Instanța accentuează că, la examinarea cauzelor cu participarea minorilor, urmează să se rețină interesul superior al copiilor minori, recunoscut astfel atât de prevederile naționale, cât de cele internaționale la care Republica Moldova este parte.
28. Potrivit art.3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, "*În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate*".
29. Potrivit art. 16 din Legea nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, *"Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului".*
30. Conform art. 63 alin. (1)-(3) din Codul familiei, "*În cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin*

*acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi."*

31. În speță, pârâtul *****, prin referința depusă, precum și în cadrul ședinței de judecată, a solicitat admiterea pretenției cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, *****.
32. Potrivit avizului Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Rîșcani, în rezultatul examinării condițiilor de trai ale*****, s-a stabilit că aceasta locuiește cu soțul *****. La fel, s-a stabilit că sunt condiții favorabile pentru creșterea și dezvoltarea copiilor *****și *****.
33. La fel, instanța atestă că minorii se află la o vârstă fragedă, reţinându-se dependența inerentă a copiilor de factorul matern în etapa inițială de creștere, iar o separare de mamă în coraport cu vârsta acestora va genera o traumă psihologică acestora, ce va fi însoțită de o tensiune emoțională, frustrări și neliniște, cu consecințe negative în viitor asupra stării de sănătate a copiilor, având în vedere atașamentul față de mama.
34. Astfel, reieșind din prevederile legale enunțate, în raport cu circumstanțele la caz stabilite, având în vedere că nu s-a demonstrat influența negativă a mamei în educarea copilului minori, ținând cont de atașamentul puternic al copiilor față de mamă, precum și faptul că pârâtul a fost de acord cu stabilirea domiciliului copiilor cu mama, instanța de judecată consideră oportun de a stabili domiciliul copiilor minori *****și ***** cu mama, *****.
35. Referitor la cerința privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, instanța reține că, potrivit art. 18 alin.(1) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994, privind drepturile copilului, "*Ambii părinți, în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia*.
36. În ședința de judecată, s-a stabilit că, reclamanta ***** se află în concediu de maternitate, primind o indemnizație lunară pentru creșterea copiilor în mărime de 17500, 00 lei.
37. În privința pârâtului *****, s-a constatat că, este angajat în câmpul muncii în cadrul "Metalcomplex Rapid" S.R.L., în calitate de administrator, cu un salariu de funcție în mărime de 5800, 00 lei. (f.d.38)

38. În conformitate cu art. 3 alin. (1) din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, ”*în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative,* ***interesele copilului vor prevala***.”
39. Conform art. 46 din Codul Familiei ”*Drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege*.”
40. Potrivit art. 58 alin. (1) a Codului Familiei ”*Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat*.” Prevederi similare sunt consacrate și în art.18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr.338/15.12.1994.
41. Prin prisma normelor enunțate, se concluzionează că, ambii părinți în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.
42. În conformitate cu art.74 din Codul familiei, ”*Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale*”.
43. Prin cererea de chemare în judecată înaintată, reclamanta a solicitat încasarea din contul tatălui ***** a pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilită într-o sumă bănească fixă, în cuantum de 4000, 00 lei lunar pentru fiecare copil.
44. Se reiterează că, normele de drept naționale şi internaționale stabilesc că răspunderea pentru creșterea copiilor şi asigurarea dezvoltării acestora le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copiilor. Oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil sau mai mulți, le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.
45. Potrivit art. 76 din Codul familiei, ”*În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă*

*bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului".*

46. Se reține că, pârâtul ***** are obligații de părinte față de copiii minori *****și *****, născuți la *****, ceea ce lasă de apreciat ca fiind necesar de a obliga tatăl copiilor să participe la întreținerea acestora, pentru a asigura suficient dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor.
47. Este necesar de subliniat că, obligaţia de întreţinere, de cele mai multe ori, este realizată fără nici o incursiune în viaţa familiei, adică în situaţia în care familia din diverse motive se destramă şi părinţii nu mai locuiesc împreună, ei pot încheia un contract privind modul de plată şi cuantumul mijloacelor pentru întreţinerea copilului. Dacă întreţinerea nu se plăteşte în mod benevol şi nici nu există un contract privind plata întreţinerii pentru copii, pensia de întreținere se încasează în baza unei hotărâri judecătoreşti. În temeiul acesteia, debitorii obligaţiei de întreţinere vor fi obligaţi să ofere copiilor întreţinerea necesară.
48. La pronunțarea acestei hotărâri, instanța se va călăuzi de principiul consacrat în Convenție, în conformitate cu care, ambii părinți sunt obligați să participe la întreținerea copiilor minori, iar, în primul rând, se va ține cont de interesele copiilor minori.
49. Sub auspiciile art. 18 alin. (1) din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului "*Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului.* ***Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului***".
50. Se reține că, hotărârea judecătorească prin care se dispune încasarea pensiei de întreținere a copilului minor este principala garanție de apărare a intereselor copiilor minori.
51. La caz, se va ține cont de faptul că, copiii minori vor domicilia și se vor afla la educația permanentă a mamei. Instanța opinează și apreciază că situația dată implică obligatoriu și inevitabil cheltuieli din partea mamei, începând cu întreținerea igienei casei în care cresc copiii, achitarea serviciilor comunale sau cheltuieli suplimentare legat de întreținerea sănătății copiilor și igiena acestora. În continuarea ideii, instanța de judecată reține că, părintele cu care locuiesc copiii minori este primul care cunoaște despre necesitățile acestora, respectiv, este primul care asigură îndeplinirea lor. În concluzie, părintele cu care domiciliază copiii suportă cheltuieli imprevizibile, prompte, la fel, oferă timpul necesar pentru îngrijirea copiilor, ceea ce se apreciază de către instanța de judecată că mama ***** participă la educația, creșterea și dezvoltarea copilului.

52. În speță, se va ține cont și de informația elaborată de Biroul Național de Statistică, prezentată de către partea pârâtă, potrivit căreia, minimul de existență pentru anul 2023, constituie 2877,1 lei. (f.d. 36)
53. Totodată, pentru a se pronunța astfel, instanța de judecată va ține cont și de salariul pârâtului și de faptul că, pe parcursul examinării cauzei, nu s-a dovedit că pârâtul ar avea venituri mai mari.
54. Pe de altă parte, ținând cont de interesul superior al copiilor, necesitățile unui copil, instanța de judecată nu este de acord cu alegațiile pârâtului referitor la faptul că este suficient să achite pensia de întreținere a copiilor minori în sumă de 1500, 00 lei lunar, pentru fiecare.
55. Cu toate acestea, referitor la pretenția reclamantei privind încasarea din contul tatălui ***** a pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilită într-o sumă bănească fixă în cuantum de 4000,00 lei, instanța o apreciază parțial exagerată.
56. Pe acest aspect se subliniază că, la stabilirea mărimii sumelor bănești fixe încasate, se va ține cont de starea familială, se va urmări să se mențină nivelul decent de asigurare materială a copiilor, pe de altă parte, se va ține cont de faptul că pârâtul mai are la întreținere încă un copil minor, *****, din prima căsătorie, prin urmare, în circumstanțele concrete din speță, suma de 2800,00 lei pentru întreținerea copiilor minori *****și *****, în opinia instanței, este rezonabilă, or, această sumă ar asigura pe cât se poate un trai decent copiilor și ar acoperi nevoile stringente ale acestora.
57. Așa fiind, instanța de judecată va pune în sarcina pârâtului achitarea pensiei de întreținere a copiilor minori într-o sumă bănească fixă în mărime de 2800,00 lei, pentru fiecare copil începând cu data de 22 aprilie 2024 și până la atingerea majoratului.
58. În conformitate cu art. 5 din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului ”*Statele părţi vor respecta responsabilităţile, drepturile şi îndatoririle ce revin părinţilor naturali ai copilului sau, după caz şi conform tradiţiei locale, membrilor familiei lărgite sau comunităţii, tutorilor sau altor persoane care au, prin lege, copii în îngrijire,* ***de a asigura, de o manieră corespunzătoare*** *capacităţilor în continuă dezvoltare ale copilului, îndrumarea şi orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor recunoscute în prezenta Convenţie*.”
59. Instanța opinează că, pârâtul *****, în calitatea sa de părinte, urmează să se angajeze la un loc de muncă mai bine plătit, astfel încât să poată obține venituri mai mari din care să asigure creșterea, educația și dezvoltarea copiilor săi minori.
60. De asemenea, pârâtul nu a dovedit incapacitatea sa de plată, incapacitatea de muncă, prin urmare, acesta are obligația de părinte de a acționa astfel încât să fie în posibilitate să acopere cheltuielile necesare copiilor pentru a crește într-un mediu sănătos și armonios, să se dezvolte intelectual, de o manieră corespunzătoare.
61. Articolul 94 alin. (1) din același cod, prevede că ”*Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de*

*cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*."

62. Din textul art. 2 al Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare 01 ianuarie 2024), rezultă că, "*Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestaţie împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenţionale atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac. Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul. Prin derogare de la alin.(1), nu se percepe taxă de timbru de la autorităţile şi instituţiile publice în acţiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat. Taxa de timbru constituie 200 de lei*."

63. Potrivit art. 3 lit. a) al Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024), "*Se impune taxă de stat pentru: a) cererile de chemare în judecată, cererile reconvenţionale, cererile de intervenţie principală, cererile de apel, cererile de recurs şi alte cereri prevăzute în anexa nr.1, cererile de contestare a actelor şi acţiunilor executorului judecătoresc, precum şi pentru cererile de eliberare de către instanţa de judecată a copiilor (duplicatelor) de pe documente, conform anexei nr.1*".

64. Din conținutul Anexei nr.1, pct.1, reiese că "*Pentru cererile de chemare în judecată, cererile reconvenţionale, cererile de intervenţie principală, cererile de apel, cererile de recurs, cererile de contestare a actelor şi acţiunilor executorului judecătoresc, precum şi pentru cererile de eliberare de către instanţa de judecată a copiilor (duplicatelor) de pe documente:* ***1.6. Pentru cererile de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei – 500 lei****"; **1.8. Pentru cererile de chemare în judecată privind stabilirea domiciliului copilului minor – 200 lei***".

65. Ca parte căzută în pretenții, pârâtul *****, va fi obligat la compensarea în beneficiul reclamantei a taxei de stat în mărime 700, 00 lei, pentru pretențiile cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor și a taxei de timbru în mărime de 200, 00 lei.

66. În conformitate cu mart. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă "*Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*."

67. Din conținutul Anexei nr.2, pct.1.1, reiese că, *"Se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată reclamanții:* ***1.1.2. În acţiunile privind încasarea pensiei de întreţinere"****.*

68. Potrivit art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă ”*Valoarea acţiunii se determină: din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere*”.
69. La caz, reclamanta ***** a fost scutită de la plata taxei de stat, pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.
70. Așa fiind, pârâtul ***** urmează să achite la buget taxa de stat în mărime de 2565, 97 lei, pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de (2800,00 lei x 2) x 12 luni=67200, 00 lei; 2050 + 3%(67200, 00 - 50001, 00)=2050+515, 97).
71. În conformitate cu art. art. 238, 239, 241, 256 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

**h o t ă r ă ş t e:**

Admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către ***** în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu ATAS Sud- Est și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată, ca întemeiată.

Desface căsătoria încheiată între *****, născut la *****, IDNP: ***** și *****, născută la *****, IDNP: *****, la data de***** la Serviciul stare civilă Botanica, mun. Chișinău și trecută în Registrul actelor de stare civilă cu nr.600.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei se încasează taxa de stat de la *****, născut la *****, IDNP: ***** și *****, născută la *****, IDNP: *****, născută la *****, IDNP: *****, în beneficiul statului, în mărime de 500 % din unitatea convențională stabilită, ce constituie 250,00 lei (două sute cincizeci lei, 00 bani), în mod egal de la fiecare.

Copia hotărârii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3(trei) zile de la data devenirii ei definitive se va transmite I.P. ”Agenția Servicii Publice”, pentru introducerea mențiunilor respective în Registrul actelor de stare civilă.

Stabilește domiciliul copilului minor ***** născut la *****, IDNP: ***** și copilului minor *****, născută la *****, IDNP: *****, cu mama *****, născută la *****, IDNP: *****.

Încasează lunar de la *****, născut la *****, IDNP: *****, în beneficiul*****, născută la *****, IDNP: *****, pensia pentru întreținerea copilului minor ***** născut la *****, IDNP: ***** și copilului minor *****, născută la *****, IDNP: *****, în sumă fixă de 2800,00 lei (două mii opt sute lei, 00 bani) pentru fiecare copil, începând cu 22 aprilie 2024 (data adresării în instanța de judecată) și până la atingerea de către copii a majoratului.

Încasează de la *****, născut la *****, IDNP: *****, în beneficiul*****, născută la *****, IDNP: *****, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat și taxa de timbru în sumă de 900,00 lei (nouă sute cincizeci lei, 00 bani).

Încasează de la *****, născut la *****, IDNP: ***** în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2565,97 lei (două mii cinci sute șaizeci și cinci lei, 97 bani).

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

În conformitate cu pct. 67 al Hotărârii Curții Constituționale, nr. 39 din 14 octombrie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 15 alin.(2) lit. d) și 38 alin.(4) lit. f) din Codul de executare al Republicii Moldova, prezenta hotărâre, în partea încasării pensiei pentru întreținerea copilului minor, urmează a fi executată imediat, la expirarea termenului de 15 zile din data pronunțării.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

**Președinte de ședință,**
**judecător** **Russu Natalia**